

Romkert, színház vagy cirkusz?

Aida Caracalla termáiban • Eszpresszó Diocletianus palotájában

Senki földje volt eddig Budapest egyik legjelentősebb római emléke, a Nagyszombat utcai amfiteátrum. Om-ladozott, pusztult az Alpk-tól északra fekvő terület leg-nagyobb római arénája. De január elsejétől gazdát kap, a Budapesti Történeti Mú-zeum gondozza majd. Nem-rég meg is kezdték a rom-kert bekerítését.

Hírül adtuk, hogy a két-ezer éves falak között antik tragédiákat akarnak bemu-tatni. Ujabbán vannak olyan ötletek is, hogy cirkusz le-gyen az amfiteátrumban. A terveken sokan megütköz-tek. Mi legyen hát a hajda-ni katonai amfiteátrum jö-vője? Erről beszélgettünk a Budapesti Történeti Mú-zeumban dr. Gábori Miklós-sal, a régészeti osztály veze-tőjével, és dr. Póczy Klára régésszel.

Gladiátorok és medvék

— Milyen volt az amfi-teátrum a rómaiak idejében?

— Antoninus Pius uralko-dása idején, 160 körül építette az amfiteátrumot a má-sodik „segítő” légió. Külső fa-la 12 méter magas volt. Kör-ülbelül 14—16 ezer néző ka-pott helyet lelátóin. Po-rondján gladiátorküzdelmeket tartottak. A déli és az északi kapun vonult be a gladiátorok díszes menete. A keleti oldalon talált cella Nemezis szentélye volt. A végzet istennőjét különös tiszteletben részesítették a gladiátorok. Kiásták azokat a fülkéket is, ahol a vadállat-okat tartották. Medvék bi-kákkal, vadmacskák lovak-kal küzdöttek — legalábbis az Aquincumban látható domborművek tanúsága szer-int. Vannak olyan nézetek, hogy az amfiteátrumban vízi csatákat is rendeztek. Ez nem bizonyított. Az viszont feltehető, hogy időnként szí-nielőadásokat is tartottak. A IV. században az amfiteá-trumot erődde alakították át. A honfoglalás idején arány-lag még jó állapotban voltak az építmények. Anonymus szerint ez volt Kurszán vá-ra. Az aquincumi múzeum szomszédságában levő pol-gárvárosi amfiteátrumot pe-dig Attila király városának tartotta.

A XX. század stílusában

— Mit javasolnak ma a ré-gészek?

— Mindenekelőtt be kell keríteni az amfiteátrumot, hogy megvédjük a további pusztulástól. Ma is sokan ke-resik fel. Főként Csehszlo-vákiából, Lengyelországból és az NDK-ból, hiszen Aquincum a római kultúra hozzájuk legközelebb eső maradványa. Később szóba jöhet, hogy megfelelő kiegé-sztés után színelőadásokat is tartsanak itt. A kiegész-tés csak a XX. század stí-lusában készülhet, az amfi-teátrumot eredeti alakjában nem lehet helyreállítani. Két-ségtelen, hogy színháznak

megfelelőbb volna a polgár-városi amfiteátrum, de az messze van... A cirkusz gondolatát viszont határo-zottan elutasítjuk.

Maximum: Elektra

— A cirkusz hívei arra hi-vatkoznak, hogy az egykori amfiteátrum inkább cirkusz volt, mint színház.

— Az olaszok kiválóan ér-tenek a műemlékek haszno-sításához, de Rómában, Ca-racalla termáiban mégse

rendeztek be fürdőt. A falak között az Aidát adják elő. Dalmáciában láttam Diocle-tianus palotáját, amelynek oszlopcsarnokában eszpress-zót nyitottak. De az épít-ményhez nem nyúltak. Vi-szont a cirkusz megkívánna az amfiteátrum jelentős át-alakítását. Különbén is, úgy érezzük: a mai cirkusz nem való az amfiteátrumba. Vagy-is: maximum Elektra, de semmi cirkusz.

Aczél Kovách Tamás

Budapestre vonatkozó újságcikkek			
Szerző:	Aczél Kovách Tamás		
Cím:	Mi legyen az amfiteátrum jövője? Romkert, színház vagy cirkusz?		
Forrás:	Eszpresszó		
(Hely)	1963.	dec 13.	
(Idő)			
(Köt. v. füz.)			
(Oldal)			
Tárgy	902.6		
Hely	1963		
Idő			
Személy			
Helyszám			
OSZTÁLYOZÁS			